

היש עתיד לכוחות

סיסמאות, כמו שפמים, מקובלות מאוד בחוגי הצבא. מהדהדים מהן פרדוקסים, כמו האדרת המוות וכמו כללי התנהגות אביריים, העלולים להיראות מגוחכים קמעא בעיני חברה אזרחית, שפוטמה יתר על המידה במלחמות טלוויזיוניות. האם באמת זקוקים אנו לתחושה מסמרת-השיער, החבויה מאחורי הסיסמה, "תהילה או מוות", כאשר אנו צופים בניחותא בנעשה בבוסניה, או בכל אומה אחרת, השסועה במלחמה, ונוכחים לדעת, שיש תהילה מעטה בלבד במקצוע בשירות החברה, המגיע לסיומו בשקי פלסטיק שחורים.

אולם סיסמה אחת לא הפכה לקלישה, ונשארה אישית, למרות שכתבים מעיתונים צהובים נטלו עליה חזקה. בדומה לשאלה המפורסמת של האמלט, הפכה סיסמה זו לנחלת הכלל, אבל נשארה חזונו של היחיד: "המעז – מנצח". * שום חייל אינו יכול שלא להעריך את התעוזה, הנדרשת לפלס דרך אל משרד של גנרל, ולהכריז: "אני רוצה להקים גדוד חדש – גדוד מיוחד". בצורה כזו, פחות או יותר, נולדו הכוחות המיוחדים המודרניים. כיום אין להעלות על הדעת מפגש קצוות חריף כזה – דמות העתיד נקבעת על-ידי פנקסני תקציבים, ולא על-ידי סרנים כחושים ותמירים בעלי רעיונות יוצאי-דופן. אולם הימים ההם היו ימים נואשים, וגיבורים היו בשפע. ככל שמתרחקת מלחמת העולם השנייה, כן מתגמדים בזיכרונו הקיבוצי הלקחים, שיכולים הכוחות המיוחדים להפיק משורשיהם!

מדוע כוחות מיוחדים?

"קבוצות המדבר ארוכות-הטווח" (LRDG) ואחר כך "שירות האוויר המיוחד" (SAS), הוקמו כדי לענות על צורך, ששום יחידה אחרת לא היתה יכולה לענות עליו. זו נוסחה כלכלית פשוטה של היצע-וביקוש, אלא שיש להציבה בראש הרשימה. בדומה לכל עסק שתגלני בכלכלת שוק חופשי, מצאו להם הכוחות המיוחדים בע"מ שוק מתאים בתקופות מיתון, ניצלו הצלחה, והתרחבו, ומאז

הכוחות המיוחדים תופסים מקום מיוחד בדמיונו של הציבור ובדברי ימי הלחימה בתקופה שאחרי מלחמת העולם השנייה. מה מיוחד בהם, ואיזה צורך יש בהם? מה יכולים הם לעשות, שאחרים אינם יכולים, וכיצד הצליחו להשיג את הישגיהם המופלאים? בחינה של הניסיון הקצר, יחסית, בעיקר, של הכוחות המיוחדים הבריטיים, והערכה של האתגרים ושל התפקידים, המחכים להם בעתיד, תעמוד במרכז המאמר.

סיסמת הכוח המיוחד הבריטי SAS

סרג'ו מילר*

תחקירן ב-BBC ולשעבר איש מודיעין בריטי. עובד ממאמר בגיליון אוגוסט 1993 של כתב-העת הבריטי RUSI Journal.

* מפתח שנייה: אין לשפוט שום כוח מיוחד מחוץ להקשר של החברה, שבה הוקם, וגם את עתידם של הכוחות האלה אין לראות מחוץ להקשרם התרבותי. סטירלינג הצליח בהיפוך של ערכים חברתיים ושל ערכים צבאיים מקודשים. אי אפשר לומר דבר דומה על הכוחות המיוחדים של ישראל, המצליחים בשל סיבות אחרות, לא על Scouts Selous, או על "הכומות הירוקות" של ביל קלינטון, המתלבטים כעת אם להתיר צירוף הומוסקסואלים לשורותיהם.

המאמר יתרכז, אמנם, ב-SAS הבריטי, אבל לכל היחידות הללו יש מכנה משותף, והוא: הן מזיזות את עמודי השער. הן מצליחות מפני שהן עושות את מה שאי אפשר לעשות, ולא משום שהמשימה עצמה קשה בהכרח, אלא משום ש"אי אפשר לעשות" קורא תיגר בדרך כלל על "פתרונות בית-ספר", ומקדם בברכה הלוך-רותן של פורשים. שום ארגון גדול אינו יכול להצליח בלי מערכת של כללים ושל תקנות. ולהיפך: שום ארגון גדול גם אינו יכול להצליח מבלי להשאיר מקום לג'וקר שבחפיסה. הכוחות המיוחדים הם הג'וקר של הצבא, בלי כהל ושרק.

מפתיע בעידן המודרני, שהחשיבה הצבאית נזקקה לזמן ממושך כל כך כדי לחרוג מן המיליטריזם של המאה ה-19 ומחוויות מטחנת הבשר של מלחמת העולם הראשונה, כדי לנהל מלחמה בדרכים בעלות דמיון רב יותר. האם לא שימשו "אדומי המעיל" הבריטיים מטרות נעות לאנשי היערות, לוחמי ה"גרילה" של המושבות באמריקה, עוד במאה ה-18? אבל ראו כיצד נשכחו הלקחים האלה בשדות הקרב הצבעוניים והמפוארים של תקופת נפוליאון. נפוליאון עוד לא הספיק להישלח לגלות באי סנט הלנה, והניצחון בוטרלו היכה כבר שורשים במוחות הצבאיים עד כדי כך שכעבור מחצית המאה פגשו חמש מאות פרשים בריטיים את ווטרלו שלהם, כאשר דהרו במעלה עמק בלקלבה, במלחמת קרים. לורד רגלן המסכן לא הכיר שום "דרך אחרת". עד כאן דברי שבח והלל לטקטיקה צבאית רגילה – זו היסטוריה, שמספרים לנו לעתים קרובות. אפשר לומר שוב, כוחות מיוחדים נותנים

הם מכניסים לבעלי מניותיהם תשואה נאה. זו אפוא הנקודה הראשונה: ספק את הביקוש.

ומה אותו ביקוש, ששום יחידה "רגילה" אחרת אינה יכולה לענות עליו? ומה התכונות של יחידות "לא-רגילות", המאפשרות להן להשתלט על השוק בצורה כה משכנעת? דומה, כי יהיה זה חילול הקודש לציין, כי יש קווי דמיון בין הרעיונות של דייוויד סטירלינג לבין ספר לימוד יפני רגיל על TQM (ניהול איכות כולל). האם היה עובד בחברת "ניסן", למשל, מגלה עניין בימינו בכללים מקצועיים, הכוללים ציוויים כמו "יתר שוויון בין הדרגים" (האצלת סמכויות); הסתמכות על משמעת עצמית (פחות ביוורקרטיה); חתירה למצוינות (איכות כוללת), והעז נצח (ליהנות מסיכונים)? יש להניח, כי התשובה שלילית. אף-על-פי-כן, לפני חמישים שנה חשיבה כזו היתה נדירה. וחמור מכך, היא נחשבה, כנראה, ל"מהפכנית", ובייחוד כשמביאים בחשבון, כי הוגה הרעיון היה קצין ברגימנט משמר מלכותי בריטי, שבוודאי היה בקי במערכת ערכים סדורה – ואולי אף בעל ניסיון חיובי בה – ערכיהם של קציני שכבות העלית בעלי זקני-הלחיים של בריטניה בימי המלחמה. עצם העובדה שהצליח בכך ראוי לציון כאירוע יוצא-דופן, כאילו בנו של אקרוט בקרקס היה נבחר לראשות ממשלת בריטניה – זה אינו קורה, בדרך כלל.

אבל זה קרה, ורעיונו "החדשני" של סטירלינג יצא לדרך מוצלחת, שהועלתה על נס בימי המלחמה, כשהוא רכוב על גבה של אמרה ישנה-נושנה: הצלחה מולידה הצלחה. כלבי המלחמה האלה, שהותרו מרסן הכללים המקובלים בצבא, הוכיחו את ערכם פעם אחר פעם בתקופה, שבה רעבה האומה הבריטית לגיבורים. לא רק גרמנים יכולים להגיע לגמר הגביע, גם הבריטים יכולים; צריך רק לעשות את הדברים קצת אחרת.

אין בכל זה כדי להקל ראש בלידתם של הכוחות המיוחדים של בריטניה, ואף לא כדי להעביר ביקורת על ההשקכות המזיקות של משטר המעמדות, הקופא על שמריו בצבא. ההערות הללו הובאו כדי להדגיש נקודת

בידינו את "הדרך האחרת".

עם זאת, "הדרך האחרת" המסתורית היא חלק מן המרקחת של הרצון הפוליטי ושל האופי של כל אומה ואומה. הכוחות המיוחדים בבריטניה מועסקים בעיקר בפעולות "מעבר לים", בצפון אירלנד. הבקעת מצור, שבזכותה ידועה SAS יותר בציבור, היא אירוע נדיר כמו הופעתו של כוכב השביט האלי, וכך גם מלחמות קונוונציונליות. שתי המלחמות האחרונות – במפרץ הפרסי ובדרום האוקיינוס האטלנטי – היו קצרות במידה שלא תיאמן. עוד בטרם הספקנו לעכל את מעללי המצוד אחר ה"סקאדים", ואמצעי התקשורת כבר הסיטו את מצלמותיהם למקומות אחרים; הרי מלחמות קצרות הן חדשות האתמול. מלחמות קצרות הן גם בבחינת "עסק לא-מוצלח" לשכבות העלית בצבא.

מדינות אחרות מספרות סיפורים אחרים. הכוחות המיוחדים של ישראל הפגינו אולי את הרבגוניות הגדולה ביותר, יחסית לגודלן, ויותר מכל כוח אחר בעשרים השנים האחרונות. את הסיבה לא קשה לגלות – הישרדות. ייתכן, כי אחרי מלחמת המפרץ כדאי לעיין מחדש בחלק מהמיתולוגיות. כוחות הקואליציה למדו לדעת, כי איכות היריב אינה עשויה מעור אחד. ארצות הברית מתגאה בתשתית של כוחות מיוחדים, שיכולת ההיטט שלהם, הסיוע התחזוקתי ועצם גודלם הם חלום של כל מתכנן צבאי. אבל החלום, כפי שאנו יודעים, הפך לעתים קרובות לחלום ביעותים. לרוע המזל, בדרך כלל, נוטים לזכור את הכישלונות. הכוחות המיוחדים של מעצמת-העל הועסקו במבצעים רבים ומוצלחים, שלא זכו לשירי תהילה, מבוליביה ועד אתיופיה, ומובטח להם תמיד תפריט צנוע של מבצעים, בעקבות המחויבויות של ארצות-הברית ברחבי העולם. אולי החיילים הבריטיים בעידן שאחרי פירוק האימפריה רוצים להשתעשע בשאלות בדבר איכות עמיתיהם האמריקניים, אבל איננו יכולים לעשות זאת עוד – וזו האמת המרה.

אתגרים

אבל בלי קשר לניפוץ טבלת הליגה הלאומית, לאן מועדות פני הכוחות המיוחדים? רבים האתגרים הניצבים בפניהם. ראשית, כוחות מיוחדים אינם מנצחים במלחמות. רבות דובר על גורם "מכפיל הכוח" – מעין הספקה בלתי מוגבלת של כלי שחמט על גבי לוח תלת-ממדי. לעתים קרובות מציבים את כוחות המיוחדים במסגרת זו. אבל "מכפילי כוח" מכפילים כוח, ותו לאו. הם מכפילים את כוחך, ואינם מביאים מלחמות לידי סיום. הסיום הזה מגיע תמיד בעקבות שילוב של רגלי פשוט, אפיסת כוחות כלכלית ועסקאות של פוליטיקאים.

שנית, הכוחות המיוחדים נתקלים בשאלות של אחריות. כמו מפלצת דרראשית, הם עשויים להיות גיבורים או נבלים. הנבלים בישיה-המזל במצור על שגירות איראן קיבלו ללא ספק את המגיע להם מידי פלוגה ב' של גדוד 22 ב-SAS. גיברלטר לא היתה ניצחון חד וחלק כל כך,

וגם סדרה שלמה של תקריות בצפון אירלנד לא חלפה ללא מחלוקת. בחברה ליברלית, הנתונה להשגחה קפדנית של אמצעי תקשורת ליברליים ותכליתיים, אחראים הכוחות המיוחדים לא רק כלפי הפוליטיקאים, הממונים עליהם.

צדור לא זהיר של כדורים עלול למשוך אליו מבול של חטטנים בדמות מפיקי סרטים ועיתונאים, הרוצים לקבל תשובה לשאלה: "מדוע ירית בהם?" המעקב זה, כמו מעקבים אחרים, ישפיע על הקצב של מבצעים מיוחדים רגישים פוליטית ועל אופיים. יתר על כן, ספק אם המשמעות של אמירה זו מקובלת על הכוחות היוחדים. חבריהם לנשק, ה"קונוונציונליים", למדו לדעת – בעיקר, במלחמת המפרץ – כי הדרך הטובה ביותר לרצות את אמצעי התקשורת היא לדבר עמם בגילוי לב. הכוחות המיוחדים, לעומת זאת, שומרים על חשאיות, המלבה את הסקרנות, ואינה מסלקת ניחושים והשערות.

אלא שלמרבה הצער, המפסידים ממדיניות הפיוס הם החיילים. אחרי הירי בגיברלטר חלה הפוגה בפעילות הכוחות המיוחדים, שגרמה לאבדות בצפון אירלנד. האם זה היה מקרה, או שמא הטיל עליהם מישוהו רסן? מוניטין של הרג ללא אבחנה, מוצדק ושאינו מוצדק, עושה שירות רע לחיילים מקצועיים, הנאלצים להישען על אותה אמתלה ישנה של רידיארד קיפלינג, כי "הם רק עשו את מלאכתם". השאלה, האם ראוי היה לעשות את המלאכה בדרך שנעשתה תמשיך להעסיק את העיתונאים שנים רבות.

שלישית, הכוחות המיוחדים מתמודדים עם מתחרה זהיר ואופנתי בימינו – הכוח האווירי. גם שוחר השלום הקנאי ביותר לא יכול היה שלא להתבונן בהערכה רוויה בתיעוב במה שקורה כאשר ממזגים את השבב הזעיר עם חנ"ם אירודינמי. בונקרים מתאדים, טילים פונים שמאלה בקרנות רחוב לפני שהם חוזרים לחלון הנכון בבניין הנכון בזמן הנכון, וטנקים הופכים לגלי גרוטאות. האבדות בנפש מעטות, מעטות מאוד. דומה שחלומו של הפוליטיקאי התגשם, מבלי שהחשיבה הצבאית חזתה זאת מראש. אפשר להתערב, אפשר להראות מחויבות, אפשר אפילו להפגין נחישות החלטה, אבל כל זה נעשה מן הבטיחות היחסית של תא הטייס, ולא תוך ספירת גופות מדכאת של לוחמי ח"ר. אין זה צריך להפתיע, כי שתי המדינות, שלמדו את הלך הזה, למדו אותו בדרך הקשה – ארצות-הברית בווייטנאם וישראל בלבנון. אין ספק, לשתיהן יש היסטוריה של עוצמה תכליתית באוויר, אבל המפלולת ביבשה בשתי המערכות הללו סייעו, כנראה, לחזק בהן עוד יותר את המחויבות לעוצמה באוויר.

חלק מן המאמץ של הכוחות המיוחדים במלחמת המפרץ הופנה לסיוע למפציצים על-ידי סימון מטרת בלייזר. במושגים של הדיוט, אדם אחד על הקרקע מכון קרן לייזר אל מטרה, בעוד אדם אחר באוויר משגר טיל חכם, מונחה לייזר. כשהשניים נפגשים, הרי לפניך "העסקה המוצלחת". הרבה דיו נשפך – ובצדק – בשאלת המרדף אחרי ה"סקאדים", אבל אילו צוותים היו תכליתיים יותר

מערכת נווט ממוחשבת – כלי עזר לכוחות המיוחדים

ויש אויב נוסף "מבפנים". זה הפרדוקס, שבו נתקלים כל החיילים הבריטיים בשלהי המאה העשרים – ימי שלום. הבעיה של ימי שלום חריפה יותר בכוחות המיוחדים. במלים פשוטות, ימי שלום מביאים עמם קסרקטין מלא אתלטים ברמה גבוהה, שאין להם זירה להתחרות בה. ארגונים אזרחיים פורחים ומשגשגים בעקבות תחרות ושוקעים בעקבות שאננות. הצבא מצא דרך לעקוף את הבעיה: אימונים. עם זאת, יש גבול לכמות האימונים, שיכול אדם להתאמן לפני שתדעך הנעתו. הצבא מצא דרך לעקוף גם זאת – מחזורי אימונים. אבל יש גבול גם לכמות מחזורי האימונים, שאדם יכול לעבור לפני שתתחיל לקנן בו ההרגשה, כי "בסרט הזה כבר היינר". כוחות מיוחדים בנויים על לוחמים בעלי הנעה עצמית, שישמרו על רמה יוצאת דופן. לשמחתנו, יש שפע של חיילים כאלה, אבל לא יהיה זה כן לטעון, כי אימונים עשויים לפצות על רמת ההנעה, שמספקת מלחמה.

החיילים הבריטיים יתקשו להסתגל לתחזית של "שלום עולמי", מפני שרק עתה הפכו דף של הרפתקה צבאית גדולה. לוטננט צעיר בימינו, הקורא את דברי ההספד על כל גנרל שנפטר באחרונה, אינו יכול שלא להתרשם מאיכותם האישית של הבכירים הללו. הם עשו היסטוריה, ומילאו בה תפקיד.

האתגר האחרון, הניצב בפני הכוחות המיוחדים, הוא מיתון כלכלי. שום ארגון במגזר הציבורי אינו יכול לחמוק מן האמת המרה של קיצוצי תקציב כאשר אומה שקועה במיתון. טייסות קרב שהובטחו נשארן בגדר הבטחות נאות, פריגטות מוצאות מהשירות, והכוחות המיוחדים חייבים להצדיק ביתר-שאת כל צעצוע של טכנולוגיה מתקדמת, שהם נזקקים לו למילוי תפקידם. גם המלאי הצבאי הבסיסי ביותר הוא עניין יקר, והמלאי הטוב ביותר – יקר ביותר.

במושגים של נזק ממשי: הצוותים, שפעלו במערב עיראק, או הצוותים, שסיפקו לטייסים שירות אפור, יחסית? בוסניה היא דוגמה מאלפת עוד יותר. האפשרויות הצבאיות לפתרון המשבר כללו תמיד את השימוש בעוצמה באוויר כאפשרות הראשונה, וזה חרף העובדה, שמלחמת האזרחים ביוגוסלוויה לשעבר היא מלחמת גרילה, המתנהלת בין שכנים, שאינה מציבה בפני מפציצים מטרות ברורות רבות. הדרך הטובה ביותר להביס לוחמי גרילה היא על-ידי לוחמי גרילה טובים יותר; למעשה – על-ידי כוחות מיוחדים.

השאלה, האם השימוש בכוחות מיוחדים להשתקת התותחים, המכתרים את סרייבו עלה על הפרק, היא סוד שמור היטב. בעצם, ההצעה הפוכה דווקא. דומה, כי קיימת רתיעה להפעיל כוחות כאלה בשטח ובסוג לחימה קלאסיים מבחינתם. השאלה, האם ההתערבות מוצדקת אם לאו שנויה עדיין במחלוקת. ייתכן, כי השאלה כיצד נתערב הוכרעה כבר על-ידי מוחות של פוליטיקאים, ולא במוחות של אנשי צבא.

רביעית, הכוחות המיוחדים ניצבים בפני אויב מסורתי מבפנים – הצבא "הסדיר". עלית מעוררת קנאה. הצנחנים הבריטיים מתייחסים לשאר הצבא כאל "כובעי חרא", בגלל הסיבה "ההגיגנית" האחת והיחידה, שאינם חובשים כומתות אדומות. אין תימה אפוא שהצנחנים אינם נחשבים ידידים טובים כל כך. אף-על-פי-כן, כוחות מוטסים הם בכל זאת "צבא". הם משיבים הצדעה כשמצדיעיים להם, שערם מסופר ונעליהם מצוחצחות. הכוחות המיוחדים, לעומתם, הם "לא צבא" במופגן. בדרך כלל, אין הם מקפידים על הצדעות, השיער ארוך יותר, ונעליך הן ענייך. חוסר העניין בפרות הקדושות בצבא עלול להיראות כשחצנות, אבל בין שזו שחצנות מדומה, או שחצנות אמיתית, ובין שהיא מוצדקת או לא, הם זוכים בידידים.

מערכת קשר לדרג הטקטי

העתיד

על האויב אינה עומדת בשום יחס לכמותם. גנרל ואלטר ווקר עמד על עובדה זו במערכה בבורניאו, והמשוואה שהציג – כמה לוחמי SAS שווים בערכם לאלף אנשי ח"ר – רכשה יידיים ל-SAS במסדרונות הממשלה בשנים הראשונות שאחרי המלחמה. היחס המקובל בין כוח תוקף לכוח מתגונן הוא שלושה לאחד. דומה, כי הכוחות המיוחדים הפכו את היחס הזה, ואולי גם לועגים לו. כמובן, מה שהם עושים כבר נעשה בימי שמשון ודוד, אך אין הוא ראוי להערצה פחותה משום כך. הכוחות המיוחדים הם גם מתת-שמים למפקדי צבא ולמנהיגים פוליטיים כאחד. בכל שנות המערכה בדופאר בשנות השבעים הובילו פלוגות SAS שונות את הלחימה. היקף הכוחות הקונוונציונליים במערכה נשאר קטן יחסית. כשהכוחות הבריטיים הצטרפו למערכה בראשונה, הקפידה ממשלת בריטניה דאז, בראשות הרולד וילסון, על מדיניות של "בלי אבדות".

שאיפה כזו היתה, אמנם, בלתי-מציאותית, אבל יעילותה של היחידה הקטנה של הכוחות המיוחדים היתה כזו שהאבדות היו באמת נמוכות. במשך שש שנות המערכה באזור דופאר, שאינו מסביר פנים כל כך, איבדה SAS שנים-עשר הרוגים בלבד. גם בשלוש שנות המערכה בבורניאו היו אבדותיה קלות ביותר, פחות מעשרים הרוגים בריטיים לעומת מספר גדול פי מאה בקרב האויב. ראוי לציין, כי בתקופה, שבה היינו עדים לווייטנם ולאפגניסטון, הצליחו הבריטים לנהל במשך שש שנים מלחמה מוצלחת, שלא זכתה להדים רבים, והביאה לסיום יציב. כמובן, יש להתייחס להשוואות בהסתייגות, אבל יש להניח, כי עשינו שם משהו נכון. אין ספק, אחד המרכיבים החשובים בהצלחתנו היה שיגור SAS למערכה. ליחידה קטנה יש גם יתרונות נוספים. בבריטניה חוגגים את הכתרת המלכה הנוכחית ואת כיבוש האוורסט. "האלה-האם של העולם", האוורסט, לא התמסרה בקלות.

אם האתגרים הם פסימיים כל כך, מהו אפוא העתיד, הנשקף לנו? הוא אינו גרוע כל כך. הכוחות המיוחדים ממשיכים ליהנות מיתרונות ומאמצעים רבים, ששום צבא מודרני אינו יכול בלעדיהם. ובעתיד הנראה לעין היתרונות האלה יתרבו, ולא יתמעטו.

טוב יעשו משקיפים מערביים, האחוזים אימה מהתקפות של "גלי אדם" איראניים, אם יחזרו ויעיינו בכתבי-העת מימי מלחמת העולם הראשונה. אין ספק, סטודנטים לתעמולה אינם צריכים יותר מזה. דף אחרי דף שזורים במלים אלגנטיות ומצועצעות מפי אנשים, שהיו משוכנעים ב"צדקתם", וחגגו את שנראה כיום כטירוף וכטרגדיה נוראה. אירופה מעולם לא חזתה הסתערות כנועה כזו של עדרי כבשים אל בית-המטבחיים; כלומר, עד מלחמת העולם השנייה. אבל בעוד שבמאבקי האיתנים בחזית המזרחית היינו עדים לאדישות לחיי אדם, היחס למוות נאה ומהודר היה שונה. גנרל מונטגומרי התלונן, כי החיילים הבריטיים אינם נהנים להרוג. לו נכח קומיקאי במקום, ייתכן שהיה מתבדח ואומר, שגם אינם נהנים להיהרג. ספק אם מפקד בריטי כלשהו היה פוקד בימינו על התקפות של "גלי אדם", כפי שנהגו קודמיו. זאת ועוד: בתקופת שאחרי המלחמה, ספק אם מפקד כלשהו ממלחמת העולם הראשונה היה זוכה לציות התאבדותי כזה מצד פקודיו. מה קרה לעמוד השדרה הצבאי של אנשינו? האם נעשינו "רכרוכיים", או שמא בני האומות המערביות המשגשגות פשוט פיקחיים מדי? תהיה התשובה אשר תהיה, כמות האבדות נעשתה עכשיו נושא רגיש לא פחות משהיתה סוגיית צבע המכנסיים של החטיבה בעיני הדורות הקודמים. אם צריך לצאת למלחמה, הבה נהלה בחסכנות. זה, אם כן, יתרונם הראשון: השפעת הכוחות המיוחדים

ואכן, היה צורך בתערוכות של תעוזה קולוניאלית ומקומית (הילארי וטנסינג), תחת פיקודו האבהי של קולונל ג'ון האנט, כדי להגיע להישג הזה. זה היה ניצחון ידוע. הוא הצריך גם סיוע של 350 סבלים, מבלי למנות את צוותי המטפסים, מסע שנמשך שישה שבועות ארוכים ודרש שימוש בחמצן מלאכותי. כעבור 23 שנה הצליח ריינהולד מסנר לטפס על אותו הר בכוחות עצמו בתוך שלושה ימים, ללא חמצן מלאכותי. האם כוכב-העל האוסטרי שם ללעג את כל המשלחות הגדולות? לא בהכרח; עשרים שנה הן זמן רב בהתפתחות הטיפוס בהרים. אבל מסנר הוכיח, כמו פרומתיאוס בשעתו, כי מהירות של אדם אחד וגמישותו משתווים, ואולי אף עולים על ביצועיהם של 400 איש, יהיו מצוידים ומונהגים היטב ככל שיהיו. טיפוס הרים וחילות הם פעולות דומות, ואולי יש בעובדה זו כדי להסביר מדוע מושך אליו האוורסט חילים כה רבים. לאור זאת, ניתן להשוות את הפילוסופיה המינימליסטית של מסנר לתכונות של הכוחות המיוחדים. שניהם משגשים ופורחים באווירה המזככת של מאמץ אישי, ומגיעים לתוצאות מרשימות. במושגים צבאיים פשוטים, דרושים כמה שבועות, כדי להכניס לפעולה גדוד ממוכן. כוחות מיוחדים יכולים להיות שם בתוך 24 שעות.

שלישית, יש תכונה מסוימת, הגוברת עד שכמעט אפשר לומר, שכל היבטי הצבאיות מצביעים בסופו של דבר לעבר "הגביע הקדוש" הזה. מוראל הצבא הוא השמן הרוחני, המשמן את כל החלקים, כדי ליצור מכונה, שתבצע את תפקידה ללא דופי. לרוע המזל, מוראל הוא תכונה לא יציבה, וקופצניותה עלולה לגרום לביצועים גרועים, ואפילו לשיתוק. בדרך כלל, מקובל עלינו, כי מוראל נוצק לתוך הצבא על-ידי מנהיגים צבאיים, או מנהיגים פוליטיים. במובן הזה, הכוחות המיוחדים שונים לגמרי. בתהליך המיון מחפשים חיילים בעלי הנעה עצמית, ומעודדים את התפתחותם. אנשים כאלה אינם זקוקים כמעט למנהיגות צבאית מסורתית – הם מנהיגים ומדברנים בעצמם. נוכח חומר-גלם כזה, כמעט בלתי-נמנע, שיושגו הישגים מופלאים של חיילות לשמה.

במלחמת פולקלנד הקים מפקד צוות של פלוגה G נקודת תצפית, שנשקפה אל העמדות של הארגנטינים בקרבת פורט סטנלי. כעבור 26 יום היה עדיין במקומו, מבלי שהתגלה. במערב עיראק הצליח רב"ט x האגדי

לשרוד אחרי צעדה מתישה במדבר עד שהגיע למקום מבטחים בסוריה. בדופאר בלמו עשרה אנשים מפלוגה B של SAS כוח מורדים, שמנה 250 איש, בנסיבות המזכירות את העמידה באלאמו. שני חיילים נהרגו ושניים נפצעו קשה. העיטורים שהוענקו בעקבות פעולה זו כללו, למרבה הפלא, רק "עיטור צבאי" (Military Medal), "מסדר השירות המצויף" (DSO), "אות השירות המצויף" (DCM) וציון לשבח. הכרה עלובה זו של הציבור תואמת היטב את מסורת SAS, שאינה מייחסת חשיבות רבה לעיטורים. במאלאיה, שבר אחד הפטרולים של SAS את שיאי הסבילות של היחידה, והמשיך לפעול בג'ונגל במשך יותר ממאה ימים. אין ספק, אנשים כאלה ממטיחים ללא הרף. יהיה זה כמעט נדוש לומר בפשטות, כוחות מיוחדים נהנים ממוראל גבוה. אנו עדים כאן לתכונה אישית ובת-קיימא יותר, וכנראה צריך לתחקר כל לוחם בנפרד, כדי לברר מה מריצו להישגים קיצוניים כאלה.

כך או כך, סבורני, שהבהרתי את הנקודה: הכוחות המיוחדים הם כוחות אמינים.

ולבסוף, נותרה השאלה הקשה של אידיאליזם. אם יש תכונה, המבטיחה את עתיד הכוחות המיוחדים, זו התכונה. האידיאליזם נותנים בידינו מפה מדומה, שבעזרתה אנו אמורים למצוא את דרכנו קדימה ובהצלחה מן המצב הנוכחי. אנו מעלים על נס את המאמץ האנושי, ללא קשר לצורה שהוא לובש, כאשר גברים ונשים, המצויים בחוד החנית, מגדירים מחדש מהי הצטיינות, ודומה, שאנו זקוקים להגדרה מחודשת כזו ללא הרף. נראה כאילו החתירה המייגעת לעבר האפשרי לעולם אינה מעייפת אותנו. בעזרתה אנו מפלסים דרך לאטנו בסבך הידע האישי. את הערוץ, המוביל להצטיינות בכוחות המזוינים, מתווים הכוחות המיוחדים. בלי יחידות כאלו, יילכו אנשים מוכשרים לחפש להם אתגרים אחרים, וכל צבא יהיה עני ודל יותר בלעדיהם. אפשר כמעט לומר, מבלי לפגוע בשובניזם הצבאי, כי החברה בכללותה תהיה ענייה ודלה יותר. כמדומני, הסופר והמשורר בוניאן אמר:

אנו מורי דרכו של הצליין
ותמיד נפסע עוד צעד קדימה,
אולי מעבר להר הכחול האחרון,
עטור השלגים, או מעבר לים הסוער
המנצנץ הזה...

